

Сльози-перли

Леся Українка

I

Сторононько рідна! коханий мій краю!
Чого все замовкло в тобі, заніміло?
Де-не-де озветься пташина несміло,
Немов перед бурею в темному гаю,
І знову замовкне... як глухо, як тихо...
Ой лихо!

Ой, де ж бо ти, воле, ти, зоре таємна?
Чому ти не зійдеш на землю із неба?
Осяяти землю безщасною треба!
Ти бачиш, як все в нас покрила ніч темна?
Ти чуєш, як правду неправда скрізь боре?
Ой горе!

О люде мій бідний, моя ти родинно,
Брати мої вбогі, закуті в кайдани!
Палають страшні, незагойні рани
На лоні у тебе, моя Україно!
Кормигу тяжку хто розбить нам допоможе?
Ой Боже!

Коли ж се минеться! Чи згинем без долі?
Прокляття рукам, що спадають без сили!
Навіщо родитись і жити в могилі?
Як маємо жити в ганебній неволі,
Хай смертна темнота нам очі застеле!
Ой леле!

II

Україно! плачу слізьми над тобою...
Недоле моя! що допоможе ся туга?
Що вдію для тебе сією тяжкою журбою?
Гай-гай, невелика послуга!

Ох, сльози палкі — вони душу палили,
Сліди полишили огнисті навіки.
Ті жалі гіркії — вони мені серце зв'ялили!
Даремні для нього всі ліки.

Чи ж мало нас плаче такими сльозами?
Чи може ми, діти, веселими бути,
Як ненька в недолі, в нужді побивається нами?
Де ж тут веселого слова здобути?

Говорять, що матері сльози гарячі
І тверде, міцнеє каміння проймають;
Невже найщиріші кривавії сльози дитячі
Ніякої сили не мають?

III

Всі наші сльози тугою палкою
Спадуть на серце, — серце запалає...
Нехай палає, не дає спокою,
Поки душа терпіти силу має.

Коли ж не стане сили, коли туга
Вразить украй те серденько зомліле,
Тоді душа повстане недолуга,
Її розбудить серденько зболіле.

Як же повстане — їй не буде впину,
Заснути знов, як перш, вона не зможе,
Вона боротись буде до загину:
Або загине, або переможе.

Або погибель, або перемога,
Сі дві дороги перед нами стане...
Котра з сих двох нам судиться дорога?
Дарма! повстанем, бо душа повстане.

Так, плачмо, браття! мало ще наруги,
Бо ще душа терпіти силу має;
Хай серце плаче, б'ється, рветься з туги,
Хай не дає спокою, хай палає.